

Universitatea din Iași. Jubileu 150 (1860-2010)

„26 octombrie 1860 – 26 octombrie 2010. 150 de ani de la inaugurarea solemnă a Universității din Iași, act istoric înfăptuit prin voința și puterea a două mari personalități din veacul construcției naționale românești, Alexandru Ioan Cuza și Mihail Kogălniceanu”, stă scris pe o placă cu litere săpate în marmură și așezată în „Sala Pașilor Pierduți”, în imediata vecinătate a scărilor ce conduc spre Sala Senatului Universității „Alexandru Ioan Cuza”. Cei de astăzi și cei din viitor sunt datori să-și amintească permanent, că aici, în Palatul Universitar de la Copou, inaugurat la 21 octombrie 1897, funcționează cea mai veche universitate modernă din România, care a format o intelectualitate atașată de valorile naționale.

150 de ani nu par să impresioneze dacă ne raportăm la Europa medievală și modernă, unde vârsta marilor universități se măsoară în secole. Dar, acești ani, 150, sunt ai istoriei noastre culturale, cu specificul ei, cu împrejurările istorice care nu ne-au fost favorabile. Au fost 150 de ani de evoluție, stagnare și declin, cu mari greutăți, cu două războaie mondiale care ne-au marcat direct și distrugător și cu o schimbare de regim politic (1945) care a afectat, structural și ideatic, organizarea școlii românești, iar libertatea spiritului, esențială pentru mediul universitar, a devenit *trecut*.

Revenirea la regimul libertății, după prăbușirea sistemului totalitar în decembrie 1989, a deschis o nouă perspectivă învățământului românesc. A început o adevărată activitate de reconstrucție, care a angajat toate domeniile: structură, curricula universitară, sistemul de comunicare, resursele umane și mobilitățile. *Universitatea* s-a îndreptat spre alte orizonturi, recăpătându-și locul în marea comunitate europeană.

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași cunoaște acum revelația libertății de gândire și de acțiune. Totul se resimte în calitatea actului de învățământ și cercetare, obiectivul central fiind activitatea de excelență. Adoptând noul sistem educațional prin aderarea la „Procesul Bologna”, Universitatea noastră și-a dovedit deschiderea spre cooperarea internațională și schimburile academice asigurându-și, astfel, situarea în diacronie.

În acest climat de respectare a tradiției și de înscriere în coordonatele imperativelor de astăzi se situează un moment fast, 150 de ani de viață universitară românească în modernitate.

„Dies Academici”, 1860-2010, desfășurate între 22 și 31 octombrie 2010, au creat o atmosferă care a îmbinat rigoarea academică cu entuziasmul momentului. Au fost prezente mari personalități ale vieții universitare și culturale internaționale care au ținut conferințe (Ioan Holender, al cărui nume se identifică cu Opera de Stat din Viena; Virgil Nemoianu, profesor la Universitatea Catholică din Washington; Klaus Dicke, Rectorul Universității „Friedrich Schiller” din Jena; Denis Miéville, profesor la Universitatea din Neuchâtel; Andrei Pleșu, profesor la Universitatea din București), iar în context Universitatea noastră a acordat câteva titluri de „Doctor Honoris Causa” (Jesus Huerta De Soto, profesor la Universitatea „Rey Juan Carlos” din Madrid; mai sus numitul profesor Virgil Nemoianu; Giuseppe D’Ascenza, profesor la Universitatea „La Sapienza” din Roma; Haïm Brézis, profesor la Universitatea „Paris IV” și Henning Hopf, profesor la Technische Universität Braunschweig din Germania). Au fost organizate expoziții („Flori de mină din Maramureș”; „Flori de toamnă”), iar muzica a conturat atmosfera de înaltă spiritualitate (Orchestra simfonică „Super”; Orchestra simfonică și Corul academic „Gavriil Musicescu”; Corala „Cantores Amicitiae”; Formațiile reunite ale Academiei de Muzică din Chișinău și Universității de Arte „George Enescu”, Cvartetul „Ad Libitum” și muzică tradițională interpretată de Grigore Leșe).

În cadrul programului jubiliar, bogat și echilibrat, au fost lansate volumele dedicate *aniversării 150*, a fost proiectat filmul documentar despre istoria Universității din Iași, a fost vernisată colecția Muzeului Academic din cadrul Muzeului Universității, au fost dezvelite cele două plăci care au ținut în marmură „Jubileul 150” și legitimarea „Palatului Universitar de la Copou” și, de asemenea, busturile omagiale care immortalizează în bronz mari profesori ai Universității din Iași (Ioan Borcea, Ștefan Procopiu, Gheorghe Brătianu, Traian Bratu, Radu Cernătescu).

Miercuri, 27 octombrie 2010, a avut loc “Ceremonia Dies Academici – 150 de ani”, *ziua cea mare* a festivităților, ziua mesajelor oficiale și colegiale care au gratulat, la unison, trecutul și prezentul *Almei Mater Iassiensis*.

Domnul Profesor universitar Vasile Ișan, Rectorul Universității aniversate, a rostit „Cuvântul de deschidere”, prilej pentru „a formula câteva pasagere reflecții din istoria de un veac și jumătate a universității noastre”, *Cuvânt* pe care îl reproducem în acest prim număr al revistei Muzeului Universității din Iași, număr inaugural care face *an comun cu Anul Jubileului 150*.

ION TODERAȘCU